

PÁCHATELIA A OBETE TRESTNÝCH ČINOV LIEČBA

MUDr. Danica Caisová
Ambulancia FAIRA Košice
Trenčianske Teplice - Omšenie
11.- 12. október 2018
E-mail : ambulancia.faira@gmail.com

Niečo na zahriatie

1. Mapa lásky je:

- a. sieť neurónov a uzlov
- b. naučená forma sexuálnej aktivity
- c. niečo, čo nám majú ukázať rodičia
- d. všetko, čo o láske vieme

2. Romantická láska :

- a. neexistuje
- b. je to výmysel romantikov XIX. storočia
- c. je to univerzálna forma ľudskej lásky
- d. Je to láska bez pohlavného styku

3. Elixír lásky:

- a. sa mieša za Svätôjanskej noci z čerstvo nazbieraných bylín
- b. je niečo na povzbudenie sexuálnej túžby
- c. doposiaľ sa nenašiel
- d. sieť neuronov a transmitterov v systéme odmeny

4. Žiarlivosť je

- a. zbytočná, ak nás niekto chce opustiť tak to urobí
- b. je prejavom lásky
- c. je prejavom nezrelosti a závislosti
- d. protiopatrenie – ochrana pred sexuálnym pyliactvom

5. Aké percento depresívnych pacientov trpí poruchami sexuálnych funkcií ?

- a. 10%
- b. 25-35%
- c. takmer 50%
- d. Neviem

6. Viagra bola pôvodne liekom :

- a. na ochorenie prostaty
- b. na zlepšenie erekcie
- c. na oddialenie ejakulácie
- d. na zlepšenie prietoku krvi v srdcových artériách

Niečo na zahriatie

1. Mapa lásky je:

- a. sieť neuronov a uzlov
- b. naučená forma sexuálnej aktivity
- c. niečo, čo nám majú ukázať rodičia
- d. všetko, čo o láske vieme

2. Romantická láska :

- a. neexistuje
- b. je to výmysel romantikov XIX. storočia
- c. je to univerzálna forma ľudskej lásky
- d. Je to láska bez pohlavného styku

3. Elixír lásky:

- a. sa mieša za Svätéhojanskej noci z čerstvo nazbieraných bylín
- b. je niečo na povzbudenie sexuálnej túžby
- c. doposiaľ sa nenašiel
- d. sieť neuronov a transmitterov v systéme odmeny

4. Ziarlivosť je:

- a. zbytočná, ak nás niekto chce opustiť tak to urobí
- b. je prejavom lásky
- c. je prejavom nezrelosti a závislosti
- d. protiopatrenie – ochrana pred sexuálnym pytlactvom

5. Aké percento depresívnych pacientov trpí poruchami sexuálnych funkcií ?

- a. 10%
- b. 25-35%
- c. takmer 50%
- d. Neviem

6. Viagra bola pôvodne liekom :

- a. na ochorenie prostaty
- b. na zlepšenie erekcie
- c. na oddialenie ejakulácie
- d. na zlepšenie prietoku krvi v srdcových artériách

Sexuálne chovanie ľudí

je výsledkom dlhého evolučného procesu a

je veľmi starou motivačnou štruktúrou

má inštinktívnu podstatu a špecifické behaviorálne prejavy a jej

cieľom je vytvorenie dvojice s reprodukčne najperspektívnejším partnerom

Evolučný prístup

- ▣ Všeobecne vychádza z predpokladu, že existujúce životné formy sú výsledkom postupných zmien v genetickej výbave živočíchov.
- ▣ Tieto zmeny sú výsledkom prirodzeného výberu, teda prežitia tých génov, ktoré sú dobre adaptované vo svojom prostredí.

Ľudská sexuálna motivácia

motivačné systémy pre párenie, reprodukciu a rodičovstvo sa realizujú cez sexuálne motivačné stavy.

- jedinec musí byť pevne sexuálne identifikovaný so svojou pohlavnou rolou
- musí preferovať erotický objekt opačného pohlavia - heterosexuálna orientácia
- jeho sexuálny objekt musí byť somaticky, vekovo aj mentálne zrelý
- partner musí kooperovať, nesmie byť prítomná partnerom neakceptovaná agresivita
- a musí túžiť vytvoriť pár - dvojicu

SMS

Sexualita nie je jednoliaty pud

vrodené sexuálne motivačné systémy

- × sú autonómne a nemenné - kedykoľvek sa jedinec eroticky vyladí je to vždy ten istý SMS, ktorý jeho erotickú túžbu orientuje
- × sú vytvorené do tretieho roku života
- × v puberte sa iba aktualizujú
- × sú hlavným činiteľom socializácie sexuality

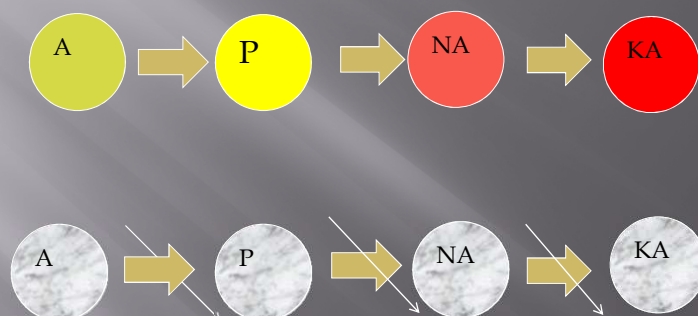
Zloženie SMS

- Atraktivita
- Proceptivita
- Nekoitálna akceptivita
- Koitálna akceptivita - receptivita
- Konceptivita

V norme sa musia postupne odžiť /uplatniť/ všetky vyššie uvedené systémy, navyše jeden systém vyvolá aktiváciu ďalšieho.

Sexualita sa bežne vníma ako správanie sprevádzané cíteným prekrvením genitálu, ktoré bezprostredne smeruje k orgazmu

Poruchy SMS

Poruchy sexuálnej preferencie podľa MKCH-10

- ▣ F65,0 fetišizmus
- ▣ F65.1 fetišitický transvestitizmus
- ▣ F65.2 exhibicionizmus
- ▣ F65.3 voyerizmus
- ▣ F65.4 pedofília
- ▣ F65.5 sadomasochizmus
- ▣ F65.6 mnohopočetné poruchy sexuálnej preferencie
- ▣ F65.8 iné poruchy sexuálnej preferencie /frotérstvo, nekrofília/
- ▣ F65.9 poruchy sexuálnej preferencie NS, sexuálne deviácie NS

Rozdelenie parafílií podľa Kolářského:

Skupina A - atypická náplň SMS:

- ▣ sadomasochismus
- ▣ transsexualita
- ▣ transvestitismus
- ▣ pedofília
- ▣ deviácie, v ktorých sa mení pohlavná identita v rôznych motivačných stavoch

Skupina B - koordinačné anomálie :

- ▣ exhibicionisti
- ▣ tušéri
- ▣ frotéri
- ▣ Sexuálni agresori

Skupina C - chýbanie časti sexuálneho motivačného systému :

- ▣ mentálne retardovaní
- ▣ sexualita po úraze hlavy
- ▣ sexualita ľudí s neurologickými poruchami
- ▣ pokročilí alkoholici

Nedeviantní páchatelia deliktov sexuálneho charakteru /Weiss a Zimanová/

- × Sociosexuálne a psychosexuálne nezrelí muži
- × Jedinci s psychopatickou štruktúrou osobnosti
- × Muži, u ktorých sú delikty podmienené situačne / napr. pod vplyvom alkoholu, drog/
- × Hypersexuálni muži
- × Jedinci so zníženou schopnosťou racionálnej kontroly /napr. mentálne retardovaní, muži s aterosklerózou či iným degeneratívnym poškodením CNS/
- × Psychotickí muži v relapse /schizofrenici, BAP/

Kto je v hre:

Páchateľ:

známy
neznámy

Obet' :

ohlási
neohlási

Polícia:

začne vyšetrovanie
Na slobode
Vo väzbe
nezačne vyšetrovanie

Vyšetrovacie úkony:

znalecké dokazovanie,
iné dôkazy, biologické stopy,
dôkazový materiál

Súdy:

podmienečný trest
nepodmienečný trest

Liečba: žiadna, ambulantná,
ústavná

Úskalia sexodiagnostiky

- ▣ Jednotná definícia deviácie neexistuje
- ▣ Rôzne teoretické východiská
- ▣ Psychodiagnostické vyšetrenia nedokážu diagnostikovať deviáciu
- ▣ Psychofyziologické vyšetrenie PPG – je treba interpretovať v kontexte so sexodiagnostickým vyšetrením
- ▣ Zistené fakty interpretujeme sexopatologicky, nie psychopatologicky
- ▣ **Sexualita nie je len genitalita**

Úskalia sexodiagnostiky

- ▣ Objektívne - nedostatok údajov, odmietavý postoj vyšetrovaného
- ▣ Subjektívne - predsudky napr.:
 1. Z násilnenie - môže si za to sama - nemala sa vyzývavo obliekať
 2. Pedofília - deti nikdy neklamú
 3. Hebefília - puberťáčky sú vyspelé a skúsené
 4. Pohlavné zneužívanie - dievča naviedla matka, aby sa muža zbavila
 5. Tušérstvo - veď sa dokopy nič nestalo
 6. Efebofília - veď je ženatý

Úskalia sexodiagnostiky

- ▣ Osoba páchatel'a - klišé :
 1. Nízke vzdelanie
 2. Nízky socioekonomický status
 3. Všeobecný kriminálnik
 4. Abusér alebo závislý/alkohol, drogy/
 5. Muž s poruchami osobnosti – nezdržanlivý, nerozvinuté vyššie city, vôľovo slabý, nemravný, amorálny

Pekné mužské tváre

(Havlíček, 2005)

- ▣ ľahšie získajú prácu
- ▣ odídu od súdu s nižším trestom
- ▣ Bývajú všeobecne populárnejší, sú menej hanbliví a majú vyššiu sexuálnu aktivitu

Základné premisy liečby pacientov s parafíliou

- ▣ podstatnými faktormi, ktoré určujú sexuálnu motiváciu sú biologické faktory
- ▣ neexistuje kontinuita medzi deviáciou a normou
- ▣ parafília je celoživotnou a trvalou charakteristikou individua
- ▣ parafília nijako nesúvisí s morálnou či charakterovou úrovňou človeka, poukazovanie na nedostatočnú psychosexuálnu zrelosť a slabé morálne vôľové vlastnosti je nesprávne

Sexuologická liečba

- ▣ Sexuologická liečba sexuálnych deviantov a sexuálnych delikventov má mať komplexný charakter. Cieľom liečby je aj získanie náhľadu na deviáciu, coming out a schopnosť realizovať deviantnú sexualitu v medziach zákona.
- ▣ Antiandrogénová liečba má redukovať sexuálne pudenie s následným znížením sexuálne deviantného záujmu, fantázií a vzrušivosti.

ochranné sexuologické liečenie na UOL ÚVTOS Košice Šaca

Metódy liečby:

sexoterapia
režimová liečba
biologická liečba
útlmová liečba
Kastrácie ??

▣ Ciele liečby:

úprava správania
Informácie – režim VTOS
▣ náhľad
zmena postojov a coming out
možnosti sexuálnej adaptácie
sociálna reintegrácie po VTOS

Výsledky liečby

- hlavným kritériom úspešnosti liečby je miera recidivity
- bez komplexnej liečby, resp. iba s biologickou liečbou –
2/3 pacientov recidivovalo
 - recidivita po komplexnej liečbe je pod 20%
 - prieskum v PLB ukázal recidivitu 10%
 - /údaje PL Bohnice,2013/

Liečba v zahraničí

Hlavné terapeutické metódy:

- výcvik empatie k obeti
- zvládanie hnevu a impulzivity
- náprava kognitívnej distorzie
- relapse prevention
- sexuálna výchova
- tréning sociálnych zručností
- terapia realitou

Situácia v USA a Kanade

liečba sa vykoná obvykle počas výkonu trestu alebo ako jeho alternatíva

register páchatel'ov sexuálnych deliktov
– voľne prístupný na internete

vysoká spoločenská kontrola

obťažná resocializácia

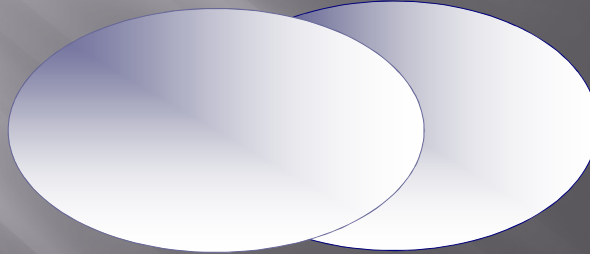
- ▣ Pri liečbe vychádzame predovšetkým z československej sexuologickej školy a využívame poznatky o sexuálnom motivačnom systéme v diagnostike aj terapii
- ▣ v ČR aj SR sa liečia predovšetkým deviantní delikventi, vo svete prevláda pohľad „deliktologický“
- ▣ vytváranie náhľadu na štruktúru sexuality nebýva základným prvkom terapie v zahraničí
- ▣ v ČR je paušálne biologická terapia ako súčasť komplexnej adaptačnej liečby, vo svete predovšetkým psychologické prostriedky, v SR nie v ČR aj SR je liečba parafilikov v kompetencii zdravotníkov, vo svete je to skôr liečba počas výkonu trestu

Záverom

Musíme parafilikov liečiť?

Parafílie

Sexuálne delikty

zníženie ovládacích schopností páchatel'a = OL

Odsúdení za sexuálne motivované činy (2013)

Typ deliktu	Aktuálny počet odsúdených v SR
znásilnenie	146
sexuálne násilie	99
sexuálne zneužívanie	184
ohrozovanie mravnej výchovy	79
výroba a rozširovanie detskej pornografie	10
spolu	518

V uvedenom prehľade chýbajú tí odsúdení, ktorí síce spáchali sexuálne motivované delikty, ale boli odsúdení za prečin výtržníctva, obmedzovanie osobnej slobody, prípadne za zločin lúpeže, ťažkého ublíženia na zdraví a pod.

Aktuálne odsúdených s nariadenou sexuologickou liečbou: 75 (2017)

Absencia ochranného sexuol. liečenia pri sex. delikte

1. Sexuálny delikt s nariadenou ochrannou sexuol. liečbou	Opakovaný sexuálny delikt, aj v minulosti s nariadenou ochrannou sexuol. liečbou	Opakovaný sexuálny delikt, v minulosti bez nariadenej ochrannej sexuol. liečby
9	2	6

1 ods. s nariadeným Ú-SEX liečením spáchal sexuálny delikt ako maloletý, preto nemohol mať nariadené ochranné liečenie.

Z tohto súboru 35% sexuálnych agresorov pri spáchaní prvého sexuálne motivovaného deliktu nemalo nariadenú ochrannú sexuologickú liečbu.

Rok 2016, liečení odsúdení na ÚOL ZZ ÚVTOS Košice-Šaca

- ▣ Odliečených 35 odsúdených (3 boli 2X na liečebnom pobyte)
- ▣ Ú – SEX: 28 ods., A- SEX: 7 ods.
- ▣ Kombinované ochranné liečenie s PAL / TOXI / PSYCH: 10 ods.
- ▣ Rozdelenie podľa typu deviácie (A/B/C):
 - A = 3 (pyrofília, thygatrofília, pedofília)
 - B = 17 (sexuálna agresivita, exhibicionizmus)
 - C = 15 (hebefília, efebofília)

A celkom na záver

1. Ako dlho trvá v priemere pohlavný styk :

- A. 5 minút
- B. 9 minút
- C. 15 minút
- D. Menej ako 2 minúty

2. Ktorý deň v týždni sa ľudia najradšej milujú :

- a. pondelok
- b. streda
- c. piatok
- d. sobota

3. Čas prvého sexuálneho styku – koitarché :

- a. .15-16 rr.
- b. .16-17rr.
- c. .18-19rr.
- d. .19 a viac

4. Erektívna dysfunkcia postihuje najčastejšie :

- a. diabetikov
- b. kardiakov
- c. ľudí s depresiami
- d. alkoholikov

5. Kedy hovoríme o ED?

- a. ak je 50% pohlavných stykov neúspešných
- b. ak muž nemá erekciu pri romantickom filme
- c. ak nemá rané erekcie
- d. ak chodí v noci často močiť

6. Poruchy orgazmu :

- a. majú iba ženy
- b. iba vaginálny orgazmus je ten pravý
- c. 10% žien ho nikdy nezažije
- d. sú často po pôrode

A celkom na záver

1. Ako dlho trvá v priemere pohlavný styk :

- A. 5 minút
- B. 9 minút
- c. 15 minút
- d. Menej ako 2 minúty

2. Ktorý deň sa ľudia najradšej milujú :

- a. pondelok
- b. streda
- c. piatok
- d. sobota

3. Čas prvého sexuálneho styku – koitarché :

- a. .15-16 rr.
- b. .16-17rr.
- c. .18-19rr.
- d. .19 a viac

4. Erektília dsfunkcia postihuje najčastejšie :

- a. diabetikov
- b. kardiakov
- c. ľudí s depresiami
- d. alkoholikov

5. Kedy hovoríme o ED?

- a. ak je 50% pohlavných stykov neúspešných
- b. ak muž nemá erekciu pri romantickom filme
- c. ak nemá rané erekcie
- d. ak chodí v noci často močiť

6. Poruchy orgazmu :

- a. majú iba ženy
- b. iba vaginálny orgazmus je ten pravý
- c. 10% žien ho nikdy nezažije
- d. sú často po pôrode

Na premýšľanie...

Sexuální variace pokládáné za menšinové a v tom smyslu za deviace nemají znamenat něco a priori nežádoucího. Nepřísluší nám soudit přírodu za existenci plurality lidských typů. Jen malá menšina našich klientů má sexualitu, jejíž realizace by nutně znamenala nepochybné zlo," říká odborník na sexodiagnostiku PhDr. Aleš Kolářský.

Ďakujem za pozornosť

